

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Att.:

Deres ref.	Deres dato	Vår ref.	Vår dato
13/4482 AaS	21.06.2013	201300054	27. september 2013

Høringsuttalelse NOU 2013 - 9 Ett politi - rustet til å møte fremtidens utfordringer

Sekretariatet for konfliktrådene (Sfk) viser til departementets høringsbrev datert 21.06.2013. Nedenfor følger våre synspunkter som i hovedsak begrenses til områder som vi mener vil kunne påvirke konfliktrådenes samarbeid med politiet og påtalemyndigheten, nærmere bestemt overføringen av egnede saker til konfliktrådene.

Generelt

Utvalgets anbefalinger med tanke på fremtidig organisatorisk modell for politiet fremstår gjennom rapportens argumentasjon som fornuftig. Det er klart at politiets utfordringer har endret seg bare på de få årene som har gått siden siste omorganisering i 2001, da også Politidirektoratet ble opprettet. I takt med de siste ti-års raske teknologiske utvikling, har også kriminaliteten endret seg. Det er derfor mer viktig enn noensinne at man anstrenger seg for å «tenke utenfor boksen» når det gjelder å finne gode modeller for å ivareta løsningen av de samfunnsmessige oppgaver som politiet er tiltrodd.

Til tross for at vi finner rapportens argumentasjon for omorganisering til 6 politidistrikter fornuftig, stiller vi oss spørrende til om nærheten til lokalsamfunnene og tilhørende lokalkunnskap hos lensmenn og polititjenestemenn vil bli ivaretatt. Under tvil sier vi ja til utvalgets anbefaling om at antallet politidistrikt reduseres til seks regioner, og at små tjenestesteder slås sammen og antallet reduseres. Vi støtter også at POD gis fullmakt til å opprette og endre lensmanns- og politistasjonsdistrikter, under forutsetning av at berørte kommuner blir hørt, selv om de bar gis uttalerett.

Sfk stiller spørsmål ved utvalgets anbefaling om å redusere de sivilrettslige og forvaltningsmessige oppgavene som i dag ligger hos politiet, så kraftig som foreslått. Disse oppgavene gir politiet en verdifull mulighet til å komme i kontakt med lokalbefolkningen, og derved øke sin lokalkunnskap som totalt sett kan bidra til bedre kvalitet også i politiarbeidet. Vi er videre usikre på om det er en god løsning å tilbakeføre forliksrådenes sekretariatsfunksjon til kommunene. Man bør muligens heller finne en løsning innenfor justissektoren, fortrinnsvis knyttet til organer som har ansvar for konfliktløsning, domstolene og konfliktrådene.

En tydeliggjøring av ansvars- og oppgavefordelingen mellom Justis- og beredskapsdepartementet og POD fremstår som påkrevet. I forlengelsen av dette støtter vi forslaget om styrking av politidirektørens myndighet slik at han/hun kan organisere virksomheten effektivt for å nå de mål som settes av departementet. Vi støtter og etablering av en strategisk ledergruppe rundt politidirektøren med et begrenset, håndterbart antall medlemmer.

Sekretariatet for konfliktrådene

Prioritering av IKT, ny organisering og styring av IKT i politiet støtter vi fullt ut. Det er på høy tid å ta i bruk IKT på en fornuftig måte for å understøtte løsningen av politiets kjerneoppgaver. Det ligger i sakens natur at offentlige institusjoner ikke kan endres like raskt som de private. Dermed kan de heller ikke like raskt ta i bruk nyvinningene innen IKT.

Om de foreslåtte endringer vil ha den tilsktede effekt (et mer tilstedeværende politi for folk flest gjennom lenger «oppetid», større slagkraft ved alvorlige hendelser, herunder kortere responstid osv.) er vanskelig å vite. Lokalkunnskap, tillit og trygghetsfølelse er nøkkelord for et godt lokalt politi, og danner basis for et godt nasjonalt politi. Ryker tilliten til politiet lokalt, kan en konsekvens være svekket trygghetsfølelse i befolkningen. Trygghetsfølelse er som kjent sjelden i takt med faktisk trygghet og risiko, og styres blant annet av medieoppslag og enkelthendelser. Et mer aksjonsrettet og sentralisert politi fører ikke nødvendigvis til større trygghetsfølelse.

Forebygging av kriminalitet – en av politiets kjerneoppgaver - konfliktrådernes samhandling med politiet og påtalemyndigheten

Vi registrerer med tilfredshet at utvalget tar til orde for at politiets kriminalitetsforebyggende arbeid skal gis praktisk prioritet, og at forebyggende arbeid må gis samme status – også i praksis – som blant annet etterforskning og straffeforfølgning av lovbrudd.

Konfliktrådet er både et reaktivt og et forebyggende virkemiddel, og samarbeider så vel med politiets forebyggere, etterforskere og påtalemyndigheten hos politiet. Erfaring viser at konfliktrådet i mange saker er en velegnet reaksjon. Det bidrar til gode løsninger, øker innsikten og forståelsen av lovbruddets konsekvenser hos gjerningspersonen, og ivaretar fornærmede/ofre på en god måte. Forståelse av konsekvenser, mulighet til å ta ansvar og rydde opp, øker i mange tilfeller lovbrysterens selvrespekt og evne til å se andre muligheter enn å fortsette en kriminell løpebane. Konfliktråd i ulike former (meglings, stormøte, oppfølgingsteam) er således en reaksjon med et sterkt forebyggende element, og bør av den grunn benyttes i stor utstrekning.

Det er en kjent sak at politiet er konfliktrådets viktigste leverandør av saker. Det sier seg selv at et godt samarbeid mellom politiet og konfliktrådet er særdeles viktig. Det er vanskelig å forutsi hvilken betydning den foreslåtte reduksjonen i antall tjenestesteder fra 354 til 210 vil ha for konfliktrådene. Muligens vil det ikke ha stor innvirkning på mengden saker politiet overfører til konfliktrådet. Ved at antallet lokale driftsenheter blir redusert, ser vi en risiko for at verdifull lokalkunnskap som lensmenn i dag besitter og som kan gi viktige innspill til løsning av både sivile saker og straffesaker eller konflikter, i noen grad vil gå tapt. Etter vår mening vil dette trolig bidra til å svekke det kriminalitetsforebyggende arbeidet.

Kommunikasjon og samarbeid kan i stor utstrekning foregå per telefon og i noen grad e-post. Det er imidlertid slik at tillit i arbeidslivet i stor utstrekning bygges gjennom personlige møter og personlig samhandling om felles/delte oppgaver. I dag består konfliktrådene av 22 små kontorer med i alt 600 frivillige meglere spredd i alle landets kommuner. Flere steder er konfliktrådet lokalisert hos politiet, noe vi anser som en fordel. Om dette vil la seg gjøre med en ny organisasjonsstruktur er uvisst, men vi kan håpe på det. De 22 konfliktrådene er stort sett lokalisert i de største byene og tettstedene. Forhåpentligvis vil politiet også forbli på disse steder, med ovennevnte nøkkelpersonell fysisk til stede.

Om og hvordan en ny organisasjonsstruktur i politiet vil virke inn på konfliktrådets oppgaveløsning, kan bare fremtiden vise. Vil også konfliktrådene i løpet av de nærmeste årene måtte organisere seg på en annen måte? Konfliktrådene har blitt tilført nye oppgaver (ungdomsstraffen), og vil trolig også få flere når rapporten «Økt bruk av konfliktråd» blir fulgt opp.

Vi nevner til sist den psykologiske effekten av økt avstand til lensmann og lokalt politi. Det er nærliggende å tenke seg at økt avstand og mindre synlighet kan svekke tilliten til politiet lokalt, noe som igjen kan bidra til en svekkelse av det kriminalitetsforebyggende arbeidet, særlig overfor sårbare grupper som barn og ungdom. Samarbeidet mellom politi og kommune vil trolig svekkes, sammen med den allerede nevnte mangelfulle lokalkunnskapen.

Annet

Sekretariatet for konfliktrådene

Postboks 8028, Dep. 0030 Oslo
Teatergt. 5

Internett: www.konflikttraadet.no
Org. nr. 986 074 465

Telefon: 22 03 25 10
Saksbehandler: SK

Faks: 22 03 25 11

Vi kan ikke unnlate å nevne at Sfk synes det er uheldig med en sterkere knytning av Politihøgskolen til POD. Slik vi ser det, vil det være et skritt tilbake i retning den gamle etatsskolen. Vi mener det er viktig at utdanningen av politifolk og forskning og utvikling på området kan følge uavhengige standarder, og således også holde et kritisk blikk på den politifaglige utviklingen sett opp mot samfunnsutviklingen til enhver tid. Dette vil være en garanti for utdanning av et høyt kvalifiserte politi.

Vennlig hilsen
Sekretariatet for konfliktrådene

Per Andersen
direktør

Siri Kemény
ass. direktør

Sekretariatet for konfliktrådene

Postboks 8028, Dep. 0030 Oslo
Teatergt. 5

Internett: www.konfliktraadet.no
Org. nr. 986 074 465

Telefon: 22 03 25 10
Saksbehandler: SK

Faks: 22 03 25 11

